

پهنه بندی خطر زمین لغزش شیب های سواحل مخازن آب چاه نیمه ۱ و ۲ سیستان



عبدالعلیم شه بخش مجبور، کارشناس ارشد رسوب شناسی و سنگ شناسی رسوبی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان
ashahbakhsh@yahoo.com
سودابه شه بخش، کارشناس ارشد زمین شناسی مهندسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان
S_shahbakhsh@yahoo.com



چکیده :

چاه نیمه ها در سیستان منبع تأمین آب و عامل مهمی برای ماندگاری مردم در این منطقه به شمار می روند. یکی از مشکلات عمده مخازن چاه نیمه های زابل وقوع زمین لغزش های متعدد است که خسارات زیادی به بار آورده است و باعث تجمع رسوبات در این مخازن و کاهش حجم بهینه آنها شده است. فرایندهای ناپایداری دامنه های مخازن چاه نیمه ها و وقوع حرکات دامنه ای در حال حاضر یکی از اصلی ترین فرایندهای شکل شناختی در این حوضه است. پهنه بندی شیب مخازن چاه نیمه و تهیه نقشه پهنه بندی با استفاده از GIS انجام شد. کلید واژه ها: چاه نیمه، زمین لغزش، تجمع رسوبات، ناپایداری، پهنه بندی، GIS.

Abstract:

Chahnimeh in Sistan important source of water and for people staying in this area are considered. One of the major problems of Zabol Chahnimeh resources is several landslides that has created a lot of damage And the accumulation of sediments in resources and reducing the optimized volume of resources. Now the instability processes of Chahnimeh resources, unstable slopes range one of the main cognitive processes in the basin is formed.

Keywords: Chahnimeh, Landslide, Sediment accumulation, Instability, Zonation



مقدمه :

پهنه بندی خطر زمین لغزش یکی از روش هایی است که می توان به کمک آن مناطق بحرانی را به لحاظ پایداری شیب مشخص کرده و از نقشه های پهنه بندی به دست آمده در برنامه ریزی های توسعه پایدار استفاده کرد (کرم، ۱۳۸۱). یکی از مشکلات عمده مخازن چاه نیمه های زابل وقوع زمین لغزش های متعدد است که خسارات زیادی به بار آورده است و باعث تجمع رسوبات در این مخازن و کاهش حجم بهینه آنها شده است. عوامل متعددی در این پهنه بندی لحاظ شدند که عبارتند: نفوذ، تراکم زهکشی، فاصله از رودخانه، شیب، جهت شیب، طبقات ارتفاعی، سایه و آفتاب، واحدهای مورفولوژی، لیتولوژی، فاصله از گسل، خطواره ها، بارش، درجه حرارت، گروه های هیدرولوژیک خاک، پوشش گیاهی، کاربری اراضی و فاصله از روستا. باتوجه به ویژگی های طبیعی و انسانی محدوده مورد مطالعه، فرایندهای ناپایداری دامنه های مخازن چاه نیمه ها و وقوع حرکات دامنه ای در حال حاضر یکی از اصلی ترین فرایندهای شکل شناختی در این حوضه است.



بحث :

۱. معرفی منطقه مورد مطالعه

مخازن چاه نیمه ها که در مناطق تپه ماهور ساحل چپ رودخانه هیرمند در شرق سیستان در استان سیستان و بلوچستان واقع شده اند، بوسیله کانالی به رودخانه سیستان متصل شده و سیلابهای رودخانه های هیرمند را برای استفاده در دوره های کم آبی ذخیره می نماید. این مخازن در محدوده جغرافیایی ۳۰ درجه و ۴۰ دقیقه تا ۵۰ عرض شمالی و ۶۱ درجه و ۲۵ دقیقه الی ۶۱ درجه و ۴۵ دقیقه طول شرقی قرار گرفته است. زمینهای اطراف آن بین ۴۹۵ تا ۵۱۰ متر از سطح دریا ارتفاع دارد. مخزن شماره ۱ و ۲، ۲۱ و ۲۳ بصورت آبراهه های کانال خاکی به هم مرتبط هستند. در مطالعه حاضر دو حوضه چاه نیمه ۱ و چاه نیمه ۳ بررسی شده اند.